

CZESŁAW ŚCISŁOWSKI

OLIMPIADY FIZYCZNE
XVII i XVIII

DANE STATYSTYCZNE
ZBIÓR ZADAŃ Z PEŁNYMI ROZWIĄZANAMI

WARSZAWA
PAŃSTWOWE ZAKŁADY WYDAWNICTW SZKOLNYCH

REDAKTOR
HALINA ULATOWSKA

REDAKTOR TECHNICZNY
STEFANIA RZEŃKA

SPIS TREŚCI

DANE STATYSTYCZNE	3
ROZWIĄZANIA ZADAŃ	11
XVII OLIMPIADA FIZYCZNA 1967/68	12
Stopień wstępny	12
Zadanie 1 (Mechanika – przerzucanie ciężarów z łodzi środkowej na przednią i tylną).....	12
Zadanie 2 (Gazy – ciśnienie powietrza w pęcherzyku znajdującym się w wodzie).....	15
Zadanie problemowe (Optyka – obraz otrzymany za pomocą aparatu fotograficznego, na obiektywie którego siedzi mucha).....	16
Zadanie doświadczalne (Elektryczność – wyznaczanie siły elektromotorycznej i oporu wewnętrznego baterijki)	17
Stopień pierwszy	18
Zadanie 1 (Mechanika – wyrzucony w górę kamień i balonik)	18
Zadanie 2 (Elektryczność – trzy ładunki elektryczne na obwodzie koła)	20
Zadanie problemowe (Ciepło – zachowanie się wrzącej wody w rurce pod tłokiem) ...	23
Zadanie doświadczalne (Ciepło – wyznaczanie współczynnika rozszerzalności nafty)	24
Stopień drugi	27
Zadanie 1 (Mechanika – zachowanie się pręta na tarczy obrotowej)	27
Zadanie 2 (Ciepło – wyznaczanie objętości balonu)	33
Zadanie problemowe (Optyka – wyznaczanie ogniska i środka krzywizny zwierciadła kulistego wklęsłego)	38
Zadanie doświadczalne – (Elektryczność – wyznaczanie oporu wewnętrznego baterijki)	40
Stopień trzeci	48
Zadanie 1 (Termodynamika – zderzenie kulek rtęciowych)	48
Zadanie 2 (Fotolektryczność – zbadanie czy na fotoopornik pada światło)	52
Zadanie problemowe (Mechanika – wahanie się naczynia zawierającego wodę i posiadającego otworek w dnie)	56
Zadanie doświadczalne (Magnetyzm – wyznaczanie ilości magnetyzmu na biegunie magnezu)	58
XVIII OLIMPIADA FIZYCZNA 1968/69	63
Stopień wstępny	63
Zadanie 1 (Mechanika – zachowanie się kuli w szybie przechodzącym przez środek Ziemi)	63
Zadanie 2 (Elektryczność – wyznaczanie pojemności kondensatora)	67
Zadanie problemowe (Elektryczność – przebieg ciała naelektryzowanego między płytkami kondensatora)	69
Zadanie doświadczalne (Hydrostatyka – wyznaczanie ciężaru właściwego metalu i parafiny)	70

Stopień pierwszy	72
Zadanie 1 (Mechanika – kula wtaczająca się na klin)	72
Zadanie 2 (Fotoelektryczność – obliczanie pracy wyjścia elektronu z cynku)	76
Zadanie problemowe (Fizyka cząsteczkowa – zachowanie się baniek mydlanych na końcach rurki)	77
Zadanie doświadczalne (Ciepło – wyznaczanie ciepła rozpuszczania tiosiarczanu)	79
Stopień drugi	81
Zadanie 1 (Mechanika – układ sprężyn i punktów materialnych pod działaniem siły rozciągającej)	81
Zadanie 2 (Optyka – obraz żarówki otrzymywany za pomocą dwóch zwierciadeł kulistych)	89
Zadanie problemowe (Hydrostatyka – sprawdzanie czy w rurce w kształcie litery U znajduje się powietrze)	93
Zadanie doświadczalne (Elektryczność – wyznaczanie siły elektromotorycznej i oporu wewnętrznego źródła prądu)	96
Stopień trzeci	100
Zadanie 1 (Optyka – przechodzenie promieni równoległych przez kulę przezroczystą)	100
Zadanie 2 (Elektryczność – wyznaczanie oporu, przy którym opór obwodu nie zależy od ilości identycznych elementów)	105
Zadanie 3 (Mechanika – o pięciu braciach skaczących z trampoliny)	107
Zadanie doświadczalne (Elektryczność – wyznaczanie pojemności kondensatora)	109
DODATEK I – II MIĘDZYNARODOWA OLIMPIADA FIZYCZNA	115
Rozwiązania zadań	119
Zadanie 1 (Mechanika – walec i cegła zsuwające się po równi pochyłej)	119
Zadanie 2 (Ciepło – wyznaczanie objętości toluolu po zmieszaniu cieczy z dwóch naczyń)	124
Zadanie 3 (Optyka – bieg promienia w półwalcu)	126
Zadanie doświadczalne (Elektryczność – badanie elementów elektrycznych ukrytych w pudełkach)	128
DODATEK II – III MIĘDZYNARODOWA OLIMPIADA FIZYCZNA	131
Rozwiązania zadań	135
Zadanie 1 (Mechanika – wyznaczanie przyspieszeń wózków i napięcia nici)	138
Zadanie 2 (Ciepło – wyznaczanie masy lodu i wody w kalorymetrze)	138
Zadanie 3 (Elektryczność – wyznaczanie długości nici, na której zawieszono kulkę naelektryzowaną)	139
Zadanie 4 (Optyka – wyznaczanie długości fali światła)	142
Zadanie doświadczalne (Elektryczność – wykorzystywanie układu mostka do obliczenia oporu)	144
DODATEK III – O NAPIĘCIU POWIERZCHNIOWYM	149
DODATEK IV – OBLICZANIE MAKSYMALNEGO BŁĘDU WZGLĘDNEGO	153